DUBBA · OYSS HAZIRLIK
10. Sınıf Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi 1. Dönem 1. Ortak Yazılı Sınavı · Senaryo 1
Süre: 40 dakika · Her sorunun puanı yanında yazılıdır.

Adı Soyadı: .....
Sınıf / No: .....
Puan: .....

Telefonda aç: süreli çöz, paylaş

10. Sınıf Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi · 1. Dönem 1. Ortak Yazılı (Senaryo 1)

1. Aşağıdaki metni okuyunuz.

> *Lise öğrencisi Emir, akşam saatlerinde sınıfının mesajlaşma grubuna şu mesajı iletir: "Arkadaşlar, bir hesapta paylaşım gördüm; yarın okullar tatil edilecekmiş. Hemen paylaşın!" Emir, paylaşımın kime ait olduğunu ve resmî bir açıklamaya dayanıp dayanmadığını araştırmamıştır. Mesajı okuyan birçok öğrenci haberi doğrulamadan başka gruplara iletir; bazıları ertesi gün yapacakları sunuma hazırlanmayı bırakır. Ertesi sabah okulların açık olduğu ve böyle bir kararın hiç alınmadığı anlaşılır. Sunuma hazırlıksız gelen arkadaşlarının zor durumda kaldığını gören Emir, yaptığına pişman olur. Rehber öğretmenleri sınıfa şu ayeti okur:*
>
> *"Ey iman edenler! Size bir fasık bir haber getirirse, bilmeyerek bir topluluğa zarar verip yaptığınıza pişman olmamak için o haberin doğruluğunu araştırın." (Hucurat suresi 6. ayet)*

Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

1.1. Emir'in ilettiği haberin "sadık haber" sayılıp sayılamayacağını, sadık haberin tanımından yola çıkarak gerekçelendiriniz.

1.2. Verilen ayet ile metindeki olayı ilişkilendirerek doğru bilgiye dayanmayan bir inancın davranışı nasıl etkilediğini açıklayınız. Açıklamanızda "bilgi", "inanç" ve "davranış" kavramlarının üçüne de yer veriniz.

© 2026 Dubba · Tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde bedelsiz dağıtılabilir; satılamaz, ticari amaçla kullanılamaz. dubba.com.tr/telif

2. Aşağıdaki tabloyu inceleyiniz.

Durum	Açıklama
A	Bir köyde yaşlılar, yüzyıllar önce yaşanan büyük bir sel felaketini ve o felaketten sonra köyün nasıl yeniden kurulduğunu torunlarına anlatmaktadır. Bu bilgi, kuşaktan kuşağa aynı içerikle aktarılmış; aktaranların bu olayı uydurmak için bir araya geldiği düşünülememektedir.
B	Bir çiftçi, tarladaki buğday başaklarının sararmaya başladığını gözlemleyerek hasadın zamanının geldiğine karar vermektedir.
C	Bir öğrenci, "Güneş her gün doğudan doğuyorsa yarın da doğudan doğacaktır." sonucuna ulaşmaktadır.
D	Bir ressam, tablosunu bitirdiğinde içinde derin bir huzur duyduğunu ve eserin "doğru" olduğunu hissettiğini söylemektedir.
E	Bir din âlimi, ibadetle ilgili bir soruyu cevaplarken Kur'an-ı Kerim'deki hükmü esas almaktadır.

Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

2.1. Tablodaki her bir durumda kullanılan bilgi kaynağını yazınız ve bu kaynağın nesnel mi yoksa öznel mi olduğunu gerekçesiyle birlikte belirtiniz.

2.2. B ve D durumlarında ulaşılan bilgileri kesinlik bakımından karşılaştırınız. Karşılaştırmanızda salim duyularla bilgi edinmenin sınırına **bir** örnek veriniz.

3. Aşağıdaki gözlem günlüğünü okuyunuz.

> ***Gözlem Günlüğü — Leylekler Üzerine***
>
> *7 Eylül: Sabah erkenden tarladan geçerken gökyüzünde büyük bir leylek sürüsü gördüm. Yüzlerce kuş, herhangi bir çarpışma olmadan tek yönde ilerliyordu. Hiçbirinin diğerini iterek ya da önüne geçmeye çalışarak yolculuk etmediğini fark ettim.*
>
> *8 Eylül: Köylüler, her yıl tam bu mevsimde leyleklerin geçtiğini söylüyor. Dedelerinin de aynı şeyi anlattığını aktarıyorlar. Yolculuk güzergâhı ve zamanlaması neredeyse hiç değişmemiş.*
>
> *9 Eylül: Sürünün geçişi bitti. Geride kalan tek bir leylek, birkaç gün sonra kendiliğinden yola çıktı. Ne yiyeceğini, nereye gideceğini, hangi yoldan geçeceğini ona hiç kimse öğretmemişti. Ama yine de gitti.*

Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

3.1. Gözlem günlüğünün 8 Eylül ve 9 Eylül kayıtlarının her birinden Allah-âlem ilişkisine dair **birer** çıkarımda bulununuz.

© 2026 Dubba · Tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde bedelsiz dağıtılabilir; satılamaz, ticari amaçla kullanılamaz. dubba.com.tr/telif

3.2. Aşağıdaki ayet meallerinden 3.1'deki çıkarımlarınızdan birini destekleyen **bir** ayeti seçiniz. Seçtiğiniz ayetteki hangi ifadenin günlükteki hangi gözlemle örtüştüğünü açıklayınız ve bu örtüşmenin Allah-âlem ilişkisinin hangi boyutunu gösterdiğini yazınız.

- "Yeryüzünde yaşayan bütün canlıların rızkı ancak Allah'a aittir..." (Hud suresi 6. ayet)
- "… Allah'ın yasalarında asla bir değişme bulamazsın; Allah'ın yasalarında asla bir sapma da bulamazsın." (Fatır suresi 43. ayet)
- "Peki onlar, Allah'ın yaratmayı nasıl başlattığını, sonra onu ardarda sürdürdüğünü görmezler mi? Kuşkusuz bu, Allah için kolaydır." (Ankebut suresi 19. ayet)
- "Ben cinleri ve insanları, ancak bana kulluk etsinler diye yarattım." (Zariyat suresi 56. ayet)

4. Aşağıdaki kaynakları okuyunuz.

> ***Kaynak A*** *— Bir düşünce dergisindeki yazıdan (kurgusal)*
>
> *Kelam âlimleri âlemi incelerken şu soruyu sorar: Bir varlık, var olmayı kendinden mi alır? Onlara göre yıldızdan toprağa, bir hücreden bir ağaca kadar hiçbir varlık var olmak için kendi kendine yetmez; her biri varlığını kendisinin dışındaki bir kaynağa borçludur. Bu bağlılık yalnızca ilk anla sınırlı değildir. Her bahar yeniden yeşeren dallar, her gün dünyaya gelen yavrular ve sürekli yenilenen hücreler, varlıkların bir kez ortaya çıkıp kendi hâllerine kalmadığını; yaratılışın her an devam ettiğini düşündürür.*
>
> ***Kaynak B*** *— Kur'an-ı Kerim'den*
>
> *"Ey insanlar! Allah'a muhtaç olan sizlersiniz. Allah ise hiçbir şeye muhtaç değildir..." (Fatır suresi 15. ayet)*

Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

4.1. Kaynak A'da Allah-âlem ilişkisinin hangi **iki** boyutuna değinildiğini yazınız. Her boyutun metindeki hangi ifadeyle anlatıldığını göstererek açıklayınız.

4.2. Kaynak B'deki ayeti, Allah (cc) ile âlem arasındaki muhtaçlık ilişkisinin tek yönlü oluşu açısından değerlendiriniz. Değerlendirmenizde **Samed** kavramına yer veriniz.

© 2026 Dubba · Tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde bedelsiz dağıtılabilir; satılamaz, ticari amaçla kullanılamaz. dubba.com.tr/telif

5. Aşağıdaki senaryoyu okuyunuz.

> ***Senaryo***
>
> *Zeynep, yaz tatilinde köyde babaannesinin yanında kalmaktadır. Bir gün bahçede meyve toplarken sorar: "Babaanneciğim, bu ağaçlar her yıl meyve veriyor, biz de bu meyvelerden yiyoruz. Peki bu meyvelerin gerçek sahibi kim?" Babaannesi gülümseyerek cevap verir: "Kızım, biz bu bahçeyi ektik, suladık. Ama tohuma filizlenme gücünü veren, yağmuru yağdıran, güneşi her sabah doğduran biz değiliz. Toprağın da ağacın da asıl sahibi Allah'tır; bunlar bize emanet." Zeynep o akşam defterine şunu yazar: "O zaman ben bu bahçede ne yapıyorum? Yalnızca meyve mi yiyorum, yoksa bir sorumluluğum da var mı?"*

Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

5.1. Babaannenin sözlerinden hareketle Allah-âlem ilişkisinin **iki** boyutunu belirleyiniz. Her boyutu, babaannenin hangi ifadesine dayandığınızı göstererek açıklayınız.

5.2. Zeynep'in defterine yazdığı soruyu, insanın âlemdeki konumunu **halife** ve **kulluk** kavramlarıyla açıklayarak cevaplayınız. Cevabınızda babaannenin "emanet" sözünün Zeynep'e yüklediği sorumluluğa yer veriniz.

6. Aşağıdaki senaryoyu okuyunuz.

> ***Senaryo***
>
> *Okul bahçesinde iki öğrenci arasında tartışma çıkar ve bir öğrencinin gözlüğü kırılır. Olay sırasında kütüphanede olan Baran, sonradan bahçeye gelir. Arkadaşlarından biri ona şöyle der: "Müdür yardımcısı sana sorarsa 'Tartışmayı Kerem başlattı, ben gördüm.' de; herkes zaten öyle söylüyor." Müdür yardımcısı Baran'ı çağırıp ne gördüğünü sorduğunda Baran şu cevabı verir: "Olay sırasında kütüphanedeydim, tartışmayı kimin başlattığını görmedim. Duyduklarım yalnızca başkalarının söyledikleri. Olayı baştan izleyen nöbetçi öğretmenimize sorabilirsiniz."*
>
> *"Hakkında kesin bilgi sahibi olmadığın şeyin peşine düşme. Çünkü kulak, göz ve kalp, bunların hepsi ondan sorumludur." (İsra suresi 36. ayet)*

© 2026 Dubba · Tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde bedelsiz dağıtılabilir; satılamaz, ticari amaçla kullanılamaz. dubba.com.tr/telif

Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

6.1. Baran'ın tutumunu verilen ayetin mesajlarıyla ilişkilendiriniz. Ayetin **iki** farklı mesajını, her birini senaryodaki bir ifadeye dayandırarak açıklayınız.

6.2. Mülk suresi 23. ayette insana verildiği hatırlatılan bilgi edinme vasıtaları aşağıdaki ayette de dile getirilmektedir.

> *"Allah sizi, analarınızın karnından siz hiçbir şey bilmez durumda iken çıkardı. Şükredesiniz diye size kulaklar, gözler ve kalpler verdi." (Nahl suresi 78. ayet)*

Ayete göre bu nimetlerin insana hangi amaçla verildiğini yazınız. Nimetin şükrünün o nimeti veriliş amacına uygun kullanmakla yerine getirildiğini dikkate alarak Baran'ın tutumunu **göz** ve **kulak** nimetlerinin şükrü açısından değerlendiriniz.

7. Aşağıdaki metinleri okuyunuz.

	Metin
I	"Acaba onlar herhangi bir yaratıcı olmadan mı yaratıldılar? Yoksa kendileri mi yaratıcıdırlar?" (Tur suresi 35. ayet)
II	"Şüphesiz biz her şeyi bir ölçüye göre yarattık." (Kamer suresi 49. ayet)
III	"Önce Allah vardı; O'ndan önce hiçbir şey yoktu..." (Buhari, "Tevhid", 22)
IV	"Gökten su indiren O'dur. Ondan hem kendiniz için içecek su hem de hayvanlarınıza yedireceğiniz bitkiler verir. Allah o su ile size ekin, zeytin, hurma, üzüm ve daha türlü türlü ürünler de bitirir. İşte bunda düşünen bir topluluk için büyük ibret vardır." (Nahl suresi 10 ve 11. ayetler)

Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

7.1. Tablodaki her metnin en doğrudan ilişkili olduğu delil türünü yazınız ve metindeki hangi ifadenin bu delile işaret ettiğini belirtiniz. Cevaplarınızı aşağıdaki tabloya yazınız.

Metin	**Delil türü**	**Delile işaret eden ifade**
I		
II		
III		
IV		

© 2026 Dubba · Tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde bedelsiz dağıtılabilir; satılamaz, ticari amaçla kullanılamaz. dubba.com.tr/telif

7.2. I. ve II. metinlerden hareketle kozmolojik delil ile teleolojik delilin evrenle ilgili hareket noktalarını karşılaştırınız.

Cevap anahtarı: çözdükten sonra okut.
Her maddenin tam puan ölçütü, kısmi ve sıfır puan durumu, olası yanıt. Kendini puanla, aynı sayfadan 40 dakikalık sayaçla yeniden çöz.

© 2026 Dubba. Bu yazılının soruları, şekilleri, puanlama anahtarı ve çözümleri Dubba'nın özgün eseridir (5846 sayılı FSEK); tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde ve değiştirilmeden çoğaltıp öğrencilere, sınıflara, okullara ve kurslara bedelsiz dağıtabilirsin; satılamaz, ücretli bir ürün ya da hizmette kullanılamaz, ticari amaçla kullanılamaz, başka sitede barındırılamaz, kaynak dubba.com.tr gösterilir. Telif Politikası 3. madde: dubba.com.tr/telif